

หลักสูตร

ประถมและมัธยมพณิชยการ

ชดง

กระทรวงธรรมการ

DCID LIBRARY

0000032231

ค 378

ค 3231

ค.2

พ. ศ. ๒๔๗๒

อภินันทนาการ

จาก

พระบรมวงศานุวงศ์
วันที่ 20 เดือน ๖ พ.ศ. ๒๕๑๕

หลักสุตร
๒

ประณตและนิพนธ์พณิชาการ

ช อ ง

กระทรวงธรรมการ

พ. ศ. ๒๔๓๒

วันที่
เลขทะเบียน ๗๑๕๔๕๘ ค.๒
เลขเรียกหนังสือ ๗๑๕๔๕๘ ค.๒๓๔

๓๕๓๔

(ลำเนา)

ประกาศกระทรวงธรรมการ

เรื่องให้ใช้หลักสูตรประถมและมัธยม พณิชยการ

ด้วยตั้งแต่ได้ประกาศใช้หลักสูตร พณิชยการ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๖๔ เป็นต้นมา การศึกษาแผนกนี้ได้เจริญก้าวหน้าและมีจำนวนนักเรียนมากขึ้นเป็นลำดับ บัดนี้ถึงเวลาอันสมควรที่จะแก้ไขหลักสูตร พณิชยการให้ ได้ผลดียิ่งขึ้น จึงได้ออกหลักสูตรใหม่สำหรับใช้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นต้นไป ให้กรมวิสามัญศึกษากำกับ การให้เป็นไปตามหลักสูตรนี้.

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๑

(ลงพระนาม) ธานีวัต มหาอำมาตย์เอก

เสนาบดี

อัตราเวลาเรียนในสัปดาห์หนึ่ง

(อัตราที่กำหนดนี้ครูอาจผ่อนผันสั้นยาวได้ตามสมควร)

วิชา	ประถมพลศึกษา			มัธยมพลศึกษา		หมายเหตุ
	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	
จรรยา	๑	๑	๑	๑	๑	
ภาษาไทย	๕	๔	๓	๒	๒	
ภาษาอังกฤษ	๕	๕	๕	๔	๔	
ภาษาจีน	๓	๓	๓	๓	๓	
เลขวิธี	๔	๔	๓	๓	๒	
ภูมิศาสตร์	๑	๒	๒	๒	๒	
วิทยาศาสตร์และสุขวิทยา	๑	๑	๑	๑	๑	
การบัญชี	—	—	๒	๓	๓	
วิชาการค้าขาย	๑	๑	๑	๑	๑	
กฎหมายพาณิชย์	—	—	๑	๑	๑	
ตัวเลข	—	—	—	๑	๒	
การพิมพ์ตัด	—	—	—	—	—	
วาดเขียน	๑	๑	—	—	—	
พลศึกษา	๑	๑	๑	๑	๑	
(รวมทั้งวิชาลูกเสือ)						
รวม	๒๓	๒๓	๒๓	๒๓	๒๓	สอนนอก เวลาเรียน

คำชี้แจงเพิ่มเติม

- ๑) ประชุมสั่งสอนสวดมนต์ไหว้พระ และ ฟังเทศน์ (สำหรับ พุทธศาสนิก) กับการฝึกหัดกิริยาต่างๆ ให้ ใช้นอกเวลาที่กำหนดข้างบนนี้.
- ๒) ประถม พณิชยการ ปีที่ ๑ เทียบเสมอชั้นมัธยม ปีที่ ๔ (สามัญศึกษา) ในวิชาสามัญ. ชั้นอื่นๆ ถัดนั้นขึ้นไปก็เทียบชั้นมัธยม (สามัญศึกษา) สูง ขึ้นโดยลำดับในวิชาสามัญทำนองเดียวกัน.

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
๑. จรรยา	ประถมปีที่ ๑ ประถมปีที่ ๒ ประถมปีที่ ๓ มัธยมปีที่ ๑ มัธยมปีที่ ๒	เทียบเสมอหลักสูตรชั้นมัธยมสามัญปีที่ ๕ เทียบเสมอหลักสูตรชั้นมัธยมสามัญปีที่ ๕ เทียบเสมอหลักสูตรชั้นมัธยมสามัญปีที่ ๖ เทียบเสมอหลักสูตรชั้นมัธยมสามัญปีที่ ๗ เทียบเสมอหลักสูตรชั้นมัธยมสามัญปีที่ ๘
๒. ภาษาไทย	ประถมปีที่ ๑ ประถมปีที่ ๒ ประถมปีที่ ๓ มัธยมปีที่ ๑ มัธยมปีที่ ๒	เทียบเสมอหลักสูตรชั้นมัธยมสามัญปีที่ ๕ เทียบเสมอหลักสูตรชั้นมัธยมสามัญปีที่ ๕ เทียบเสมอหลักสูตรชั้นมัธยมสามัญปีที่ ๖ เทียบไม่สูงกว่าหลักสูตรชั้นมัธยมสามัญตอนปลาย
๓. ภาษา อังกฤษ	ประถมปีที่ ๑	ก. อ่าน อ่านประโยคสามัญได้อย่างชัดเจน และแปลถ้อยคำสำนวนจากหนังสือที่กำหนดให้เป็นภาษาไทย. ข. <u>สนทนาโต้ตอบ</u> แต่งประโยคง่ายๆ เกี่ยวกับความเป็นไปของนักเรียนและการทำงานในชั้น เช่น เรื่องโรงเรียน ห้องเรียน สนามเล่น วัด ถนน บ้านและครอบครัว อวัยวะของร่างกาย เครื่อง

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
	ประถมปีที่ ๒	นั่งห่ม รถไฟ รถยนต์ ดวงดาวในท้องฟ้า สัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า. ค. <u>แต่ง</u> แต่งประโยค ให้คำที่เลือกให้บรรยาย ความ จากภาพเช่น ที่เห็น ในห้องเรียน หรือหนังสือเรียนได้อย่างสามัญ. ง. <u>ไวยากรณ์</u> สัมพันธ์อย่างง่าย ให้เข้าใจความหมายของคำนาม กริยา คุณศัพท์ และ กริยา วิเศษณ์กับคำเหล่านี้จากประโยคง่าย ๆ ได้. จ. <u>แปล</u> แปล ประโยค ภาษาอังกฤษซึ่งยากง่ายเสมอหนังสืออ่านให้เป็นภาษาไทย และ แปล ประโยค ภาษาไทยอย่างสามัญเป็นภาษาอังกฤษ. ฉ. <u>เขียนตามคำบอก</u> จากหนังสืออ่าน. ก. <u>อ่าน</u> อ่านให้ชัด อักษร และ ถ้อยคำได้คล่อง พอสมควร, และ เน้น เสียงหนักเบาได้ถูกต้อง. สามารถแปล ถ้อยคำ และ ตำนวน ในหนังสืออ่าน

วิชา	ชั้น	รายการ ที่ต้องสอน
	ประถมปีที่ ๓	เป็นภาษาไทยได้. ข. <u>สนทนาโต้ตอบ</u> ๕. ตอบ คำถามง่ายๆ อันเกี่ยวแก่ความเป็นไปประจำวัน. ค. <u>ท่องบทกลอน</u> ให้จำได้เท่าที่กำหนด ให้ไม่เกินกว่า ๓๐ บรรทัด และถอด คำ ประพันธ์ ใน บท กลอน นั้น ๆ เป็น ภาษาอังกฤษอย่างง่าย. ง. <u>แต่ง</u> แต่ง ประโยค ใช้คำ ที่เลือกให้ แปลง ประโยค กรรตุ วาจก เป็น กรรรม วาจก ทำแบบฝึกหัดง่ายๆ ใน การ เปลี่ยนเลขใน (Direct Speech) เป็นเลขนอก (Indirect Speech) และเลขนอกเป็นเลขใน. จ. <u>ไวยากรณ์</u> สัมพันธ์และกระจายอย่างง่าย ฉ. <u>แปล</u> อย่างเดียวกับประถมปีที่ ๑ แต่ ยากขึ้น. ช. <u>เขียนตามคำบอก</u> จากหนังสืออ่าน. ก. <u>อ่าน</u> } เช่นเดียวกับ ชั้น ข. <u>สนทนาโต้ตอบ</u> } ประถมปีที่ ๒ แต่

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
		ยากขึ้น. ค. <u>ท่องบทกลอน</u> ตามที่กำหนดให้ <u>ไม่ต่ำกว่า ๔๐ บรรทัด.</u> ง. <u>แต่ง</u> เขียนเค้าเรื่อง^๕ที่ให้^๕อ่านหรือ^๕อ่านให้^๕ฟัง <u>๒ ครั้ง</u> เป็นภาษาอังกฤษ. เขียนจดหมาย^๕ง่าย ๆ ในเรื่อง^๕ค้าขาย^๕เช่น^๕สิ่ง^๕ของ^๕หรือ^๕ถาม^๕ราคา^๕ซื้อขาย^๕เป็น^๕ต้น. จ. <u>ไวยากรณ์</u> สัมพันธ^๕และ^๕กระจาย^๕สามัญประโยค^๕ สังกร^๕ประโยค^๕ และ^๕อเนก^๕ัตถ^๕ประโยค. ฉ. <u>แปล</u> แปล^๕ประโยค^๕ที่^๕ยาก^๕พอ^๕ควร^๕จากหนังสือ^๕อ่าน^๕ภาษาอังกฤษ^๕ให้^๕เป็น^๕ภาษาไทย^๕ และ^๕แปล^๕ภาษาไทย^๕บาง^๕เรื่องเช่น^๕ที่^๕ปรากฏ^๕ใน^๕หน้า^๕หนังสือ^๕พิมพ์^๕แจ้ง^๕ความ^๕การ^๕ค้า^๕ขาย^๕ และ^๕ประกาศ^๕ราชการ^๕บาง^๕เรื่อง^๕ เป็น^๕ต้น. ช. <u>เขียนตามคำบอก</u> จากหนังสือ^๕อ่าน^๕และจากหนังสือ^๕ที่^๕ไม่เคย^๕เห็น^๕เพียง^๕ง่าย ๆ.

วิชา	ชั้น	รายการ ที่ต้องสอน
	มัธยมปีที่๑	ก. <u>อ่าน</u> อ่านชุดอักษรละยื้อคำได้คล่อง พอสมควร และเน้นเสียงหนักเบาให้ ถูกต้องใน หนังสือที่กำหนดให้ กับ บรรยายความที่อ่านเป็นภาษาอังกฤษ ได้. ข. <u>สนทนาโต้ตอบ</u> ได้คล่องพอสมควร. ค. <u>ท่องบทกลอน</u> ซึ่งผู้มิชอบเสียงได้ร้อย กรองไม่ต่ำกว่า ๕๐ บรรทัด. ง. <u>แต่ง</u> เขียนเค้าเรื่องที่อ่านหรือได้ฟัง แล้วเป็นภาษาอังกฤษ และแต่งเรื่อง ง่ายๆ เช่น ที่เกี่ยวแก่พลิชยการ เป็นต้น. แต่ง จดหมายโต้ตอบ ในเชิง คำ ขาย. จ. <u>ไวยากรณ์</u> สำหรับชั้นนี้ให้หนักไปใน ทางทั่วไป ที่จะช่วยภาษาอังกฤษ ให้ดีขึ้น ซึ่งไม่เกี่ยวแก่แบบฝึกหัด ตามตำราเรียน. ฉ. <u>แปล</u> เช่นเดียวกับชั้นประถมปีที่๓ แต่ยากขึ้น.

วิชา	ชั้น	รายการ ที่ต้องสอน
	มัธยมปีที่ ๒	(แบบ แต่ง จดหมาย ใน หนังสือ Pittman's Commercial Letter writer เป็นตัวอย่างที่ดีควรแปล). ช. <u>เขียนตามคำบอก</u> จากหนังสืออ่าน และหนังสืออื่น ที่ยากพอปานกลาง. ก. <u>อ่าน</u> อ่านอักขระถ้อยคำชัดเจน และ คล่องแคล่วดี และเน้นเสียงหนักเบา ให้ถูกต้อง. อ่านเรื่องที่ยังไม่เคยเห็น ที่ยากพอ สมควร และบรรยายเค้าเรื่องที่อ่าน แล้วเป็นภาษาอังกฤษได้. ข. <u>สนทนาโต้ตอบ</u> ในเรื่องสามัญได้ดีพอสมควร. ค. <u>ท่องบทกลอน</u> ของ เสกสุเปียร ที่ กำหนดให้ไม่ต่ำกว่า ๖๐ บรรทัด. ง. <u>แต่ง</u> เรียง ความ และ เขียน จดหมาย เรื่องพนิชัยการได้ดีพอสมควร. จ. <u>แปล</u> เช่นเดียวกับชั้นมัธยมปีที่ ๑ แต่ ยากขึ้น.

วิชา	ชั้น	รายการ ที่ต้องสอน
		ฉ. <u>เขียนตามคำบอก</u> จากหนังสืออื่นที่ ยากพอสมควร นอกจากหนังสืออ่าน ที่กำหนดให้.
๔. ภาษาจีน (แต่จิ๋ว)	ประถมปีที่ ๑	ท่อง จำ และรู้วิธีผสมของอักษรจีน ได้ไม่ต่ำกว่า ๖๐๐ คำ.
	ประถมปีที่ ๒	แต่งและพูดประโยคสามัญในภาษาจีน. ท่อง จำ และรู้วิธีผสมของอักษรจีน ได้ไม่ต่ำกว่า ๑,๕๐๐ คำ. สนทนาได้ตอบใน ประโยคสามัญได้ พอสมควร.
	ประถมปีที่ ๓	ท่อง จำ และรู้วิธีผสมของอักษรจีน ได้ไม่ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ คำ. สนทนาได้ตอบ เรื่องกิจธุระสามัญได้.
	มัธยมปีที่ ๑	ท่อง จำ และรู้วิธีผสมของอักษรจีน ได้ไม่ต่ำกว่า ๓,๕๐๐ คำ. เขียนจดหมายสามัญ ลงบัญชีรายวัน และเขียนใบเสร็จในภาษาจีนได้. สนทนาได้ตอบ เรื่อง สามัญได้คล่อง แคล่วพอสมควร.

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
	มัธยมปีที่ ๒	ท่อง จำ และรู้วิธีผสมของอักษรจีนได้ไม่ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ คำ. เขียนจดหมายสามัญและอ่านเรื่องในหนังสือพิมพ์จีนได้. สนทนาได้ตอบ เรื่อง สามัญได้คล่องพอสมควร.
๕. เลขวิธี	ประถมปีที่ ๑ ประถมปีที่ ๒ ประถมปีที่ ๓ มัธยมปีที่ ๑	บวกลบคูณหาร มาตรฐานเงินสยามและอังกฤษ เศษส่วนและทศนิยม มาตรฐานเมตริก (ทางยาว, น้ำหนักและเนื้อที่) โจทย์อย่างง่าย. มาตรฐานเมตริกกับบริบูรณ์และโจทย์ฝึกหัด บัญญัติไตรยางค์ การวัดทางยาว, น้ำหนักและเนื้อที่ของอังกฤษ วิธีหาเนื้อที่ (รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสและพื้นผ้า) คิดเงินตามอัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบัน. เทียบส่วนร้อย ดอกเบี้ยขั้นเดียว กำไรและขาดทุน กรณณ์ หาเนื้อที่รูปสามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยม เทียบราคาเงินบาท เปนดุษเตอร์ลิง ดอลลาร์ รูปี กิลเดอร์ แฟรงก์ มาร์ก ฯลฯ

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
	มัธยมปีที่ ๒	วิธีดอกเบี๋ยสองชั้น (เพียหงหาดอกเบี๋ย) คิดเทียบส่วนร้อยลด สดอกสุและแซรสุ หั่นส่วน คิดเนือที่ลูกบาศก์
๖. ภูมิศาสตร์	ประถมปีที่ ๑	ลักษณะภูมิประเทศของสยาม โภค ทรัพย์ในทางแร่ธาตุ สัตว์นกรและพืชพรรณ. เขียนแผนที่อ่าวสยาม สายลำน้ำเจ้า พระยาและแควพอเป็นเค้า.
	ประถมปีที่ ๒	ลักษณะ การ ปกครอง ของ สยาม โดย ละเอียด การรถไฟและโทรเลขในสยาม, เงินรายได้ของสยาม เขียนแผนที่แสดงทางรถไฟสยาม.
	ประถมปีที่ ๓	หัวข้อสังเขปเรื่องลักษณะภูมิประเทศ และการปกครองของสหรัฐอเมริกา และ สเตรตส สเตตูลูเมนตส พม่า อินเดีย อินโดจีน ฝรั่งเศส จีนและญี่ปุ่น ความ สัมพันธ์ระหว่างสยามกับประเทศเหล่านี้. ให้สามารถเขียนแผนที่ประเทศที่ กล่าวแล้วพอเป็นเค้า เพื่อแสดงเมืองท่า และทางเดินสินค้าติดต่อกับกรุงเทพ.

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
	มัธยมปีที่ ๑	หัวข้อ สังเขป เรื่อง ลักษณะ ภูมิ ประเทศ และการปกครองของอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี สกัันดิเนเวีย ความสัมพันธ์ทางการค้าขายระหว่างสยามกับประเทศเหล่านี้. คลองใหญ่ๆของโลก เช่นคลองสุเอซ, ปานามา, แมนเชสเตอร์, ซิปคานา, กิล เป็นต้น. ทางรถไฟใหญ่ของโลก เช่นทรานส์ไซเบียร์, คะเนเดียน ปาซิฟิก, ยูเนียน ปาซิฟิก, และทางรถไฟจากเคปถึงไครล์ เป็นต้น. เขียน แผนที่คลอง และ ทางรถไฟเหล่านี้พอเป็นเค้า.
	มัธยมปีที่ ๒	หัวข้อ สังเขป เรื่อง ลักษณะ ภูมิ ประเทศ และการปกครองของสหปาลีรัฐอเมริกา และความสัมพันธ์ใน ทางค้าขายระหว่างสยามกับสหปาลีรัฐอเมริกา โภคทรัพย์ของโลกในเชิงค้าขาย ทางเดินสินค้าสายใหญ่ในคาบสมุทร ทางเดินสินค้าสายใหญ่โดยสัตว์พาหนะ

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
		ประวัติการเดินทางโดยชลมารคของวาตโก ตะ กามา, โกถัมบัส, มาเจลลัน, กับตันคุก เขียนแผนที่ทางเดินสินค้าสายใหญ่ ในคาบสมุทร.
๑. วิทยา ศาสตร์ และ สุขวิทยา	ประถมปีที่ ๑ ประถมปีที่ ๒	ให้รู้ สรีรศาสตร์เบื้องต้น เช่นอวัยวะของ ร่างกาย อาการเคลื่อนไหว การย่อยอาหาร การหายใจ ทางเดินของโลหิต ฯลฯ ความรู้ สุขวิทยา เบื้องต้น สำหรับบุคคล และครอบครัว เช่นการรักษาความสะอาด ของร่างกาย การบำรุงรักษาส่วนต่างๆ ของ ร่างกาย เช่น ปาก ฟัน ผม และผิวหนัง เป็นต้น การรักษาความสะอาดในการปรุง อาหาร น้ำดื่มที่บริสุทธิ์ อันตรายที่เกิดจาก เชื้อโรคอันติดจากแมลงวันเกาะในอาหาร ฯลฯ พยาธิ ไข้มาเลเรีย และยุง. การรักษาบ้านเรือนให้สะอาด การชำระ ของโสโครกในบ้านเรือน ส้วม และห้อง น้ำ การพักผ่อนร่างกาย โทษแห่งการนอน ดึก การเสพยาติดให้โทษ.

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
	ประถมปีที่ ๓	ให้มีความรู้ในเรื่องหลักแหล่งที่หาได้ และค่าของโภคทรัพย์ในเชิงค้าขาย เช่น แร่ธาตุ, สัตว์นิกรและพืชพรรณ, การอุตสาหกรรมและหัตถกรรม, การเหมืองแร่ การจับสัตว์น้ำ การตัดฟันและเลื่อยไม้ เช่น ไม้ซุง เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในทางสินค้า.
	มัธยมปีที่ ๑	ให้มีความรู้เรื่องวัตถุต่างๆ ที่ใช้ทำเป็นสินค้าตลอดจนที่กำเนิดของวัตถุนั้นๆ และเกิดขึ้นหรือทำขึ้นอย่างไร เช่น กาแฟ โคลโค พันธ์ข้าว พันธ์ไม้ เยื่อไม้ต่างๆ ที่ใช้ทำเชือกและป่าน, อินเดียนับเบอร์ โลหธาตุ และแร่ที่ใช้เป็นเครื่องประดับ และเครื่องภาชนะใช้สอย หินที่ใช้ในการก่อสร้าง แก้ว และน้ำมันเปโตรเลียม.
	มัธยมปีที่ ๒	เช่นเดียวกับชั้นมัธยมปีที่ ๑ แต่ละเอียดขึ้น เช่น สอนให้รู้อย่างพิสดารในเรื่องประโยชน์ของสิ่งต่อไปในทางค้าขาย. ถ่านหิน เหล็ก ธาตุเงิน ทองและทองแดง ดีบุก สังกะสี แพลตินัม

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
		เปโตรเลียม เพ็ชร พลอย การทำเหมืองดีบุก ในสยาม, ยาเสพติดที่เป็นสินค้าในสยาม, การจับและบำรุงสัตว์น้ำ.
๘. การบัญชี	ประถมปีที่ ๓ มัธยมปีที่ ๑ มัธยมปีที่ ๒	สอนวิชบัญชีกู่. วิธีทำบัญชีกำไรและขาดทุน และในงบดุลย์ บัญชีตัวส่งจ่าย บัญชีหุ้นส่วน. บัญชี ตัว แลก เงิน บัญชี สำรอง ต่าง ๆ บัญชีนายหน้า.
๙. การค้าขาย	ประถมปีที่ ๑ ประถมปีที่ ๒	ให้ทราบวิธีการค้าขายอย่างสามัญ และ ศัพท์ที่ใช้ ในการนั้น ๆ เช่น ความมุ่งหมาย แห่งพาณิชย์การ การซื้อและขาย การ โฆษณา สมุดรายการสินค้า และราคาขาย การต่อและตกลงราคาของ การทำสัญญา การขายเชื่อ การบรรจุสินค้า การรับและส่ง สินค้า วิธีกำหนดราคาของ วิธีใช้เงิน. เช่นเดียวกับชั้นประถมปีที่ ๑ แต่มีเรียน เพิ่มเติม คือ การขายส่ง การขายปลีก การซื้อ การจัดหาสินค้าตามลักษณะความ ต้องการแห่งท้องตลาด ตัวสัญญาใช้เงิน

วิชา	ชั้น	รายการ ที่ต้องสอน
	ประถมปีที่ ๓	การซื้อขายโดยวิธีใช้ผู้แทน ห็นส่วนขายเลหหลัง ราคาขึ้นลงในตลาด. เช่นเดียวกับประถมปีที่ ๒ แต่ยากขึ้น กับมีเรียนเพิ่มเติม คือ หน้าที่เสมือนชั้นต่ำแบบส่งสินค้าเพื่อเลือก การไปรษณีย์ ตัวสินค้า การภาษี การประกันสินค้าทางทะเล การตรวจสินค้าเสียหาย วิธีปฏิบัติเมื่อไม่ได้รับสินค้าครบ การธนาคาร (การฝากประจำและรายวัน บัญชีฝากเงิน ใบสั่งจ่ายชนิดต่างๆ) บัญชีไปรษณีย์ยากกร บัญชี เงินสดย่อย อักษรย่อของศัพท์พณิชยการ.
	มัธยมปีที่ ๑	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวแก่อกิจธุระค้าขาย ทางรถไฟ เรือไฟ และโทรเลข การธนาคาร เช่นการส่งโทรเลข ประมวลูโทรเลข อัตราโทรเลข โทรเลขช้า สายเคเบิลเรือไฟ ที่ติดต่อกับกรุงเทพฯ ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน เอกสารต่างๆ ฯลฯ
	มัธยมปีที่ ๒	การค้าขายระหว่างสยามกับต่างประเทศ ตลาดเงิน การส่งเงินทางโทรเลข และ

วิชา	ชั้น	รายการที่ต้องสอน
		ทางธรรมดา การประกันทางทะเล ไฟ และชีวิต สินค้าเข้าและออก ตัวแลก เงินต่างประเทศ ตัวเงินธนาคาร และ ความหมายแห่งศัพท์พาณิชย์ต่างๆ.
๑๐ กฎหมาย พาณิชย์	ประถมปีที่ ๓ มัธยมปีที่ ๑ มัธยมปีที่ ๒	ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ บรรพ ๑-๒ ลักษณะหุ้นส่วน และบริษัท. ลักษณะล้มละลาย
๑๑. ชวเลข	มัธยมปีที่ ๑-๒	เรียนวิธีชวเลขของเกรก (Gregg System) ให้มีความชำนาญพอใช้ การได้.
๑๒. วาดเขียน	ประถมปีที่ ๑ ประถมปีที่ ๒	เช่นเดียวกับ หลักสูตร สามัญศึกษาชั้น มัธยมปีที่ ๔ เช่นเดียวกับ หลักสูตร สามัญศึกษาชั้น มัธยมปีที่ ๕
๑๓. การพิมพ์ ตัด	มัธยมปีที่ ๑-๒	เรียนการพิมพ์ตัดให้มีความชำนาญพอใช้ การได้ (นอกเวลาเรียน)

